

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษา พฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนาจปัจจัยสนับสนุนและอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ ที่มีต่อพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 10 อำเภอ โดยมีผู้สูงอายุทั้งหมด จำนวน 54,571 คน ดังนี้

อำเภอเมือง	10,721	คน
อำเภอขลุง	6,089	คน
อำเภอท่าใหม่	10,285	คน
อำเภอโป่งน้ำร้อน	4,669	คน
อำเภอมะขาม	3,874	คน
อำเภอแหลมสิงห์	4,147	คน
อำเภอสอยดาว	5,718	คน
อำเภอแก่งหางแมว	2,617	คน
อำเภอนายายอาม	3,636	คน
อำเภอเขาคิชฌกูฏ	2,815	คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ ที่มีความเกี่ยวพันทางสายโลหิต หรือจันท์ญาติกับผู้สูงอายุ และพักอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกับผู้สูงอายุ มีสติสัมปชัญญะและการรับรู้ดี สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

การกำหนดขนาดตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 725 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดา

บริสุทธิ์, 2543 : 88) ที่กำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่น 95% และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ($e = .05$) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร = 54,571

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

$$\begin{aligned} n &= \frac{54,571}{1 + (54,571)(0.05)^2} \\ &= 397 \text{ คน} \end{aligned}$$

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multistage Samplings) ตามลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มอำเภอทั้งหมดตามลักษณะภูมิศาสตร์ เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 พื้นที่เขตเมือง ได้แก่ อำเภอเมืองกลุ่ม 2 พื้นที่ติดชายทะเล ได้แก่ อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอท่าใหม่ กลุ่ม 3 พื้นที่ราบสูงภูเขา ได้แก่ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาว อำเภอแก่งหางแมว อำเภอเขาคิชฌกูฏ และกลุ่ม 4 พื้นที่ทำสวน ได้แก่ อำเภอมะขามอำเภอขลุง อำเภอนายายอาม

ขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากกลุ่มอำเภอที่แบ่งกลุ่มละ 1 อำเภอ ได้ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอสอยดาว และอำเภอขลุง

ขั้นที่ 3 สุ่มตำบล ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากอำเภอที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง อำเภอละ 1 ตำบล ได้ทั้งหมด 4 ตำบล คือ อำเภอเมือง ได้ตำบลบางกะจะ อำเภอแหลมสิงห์ได้ตำบลปากน้ำ อำเภอสอยดาว ได้ตำบลปะตง และอำเภอขลุง ได้ตำบลตะปอน

ขั้นที่ 4 คำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละตำบลที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

$$n_1 = \frac{n N_1}{N}$$

n_1 = จำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล

N = จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดของ 4 ตำบล = 4,147 คน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด = 397 คน

N_1 = จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดของแต่ละตำบลที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลดังนี้

ตำบลบางกะจะ ประชากรผู้สูงอายุ 1107 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 106 คน
 ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ประชากรผู้สูงอายุ 1181 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 113 คน
 ตำบลปะตง ประชากรผู้สูงอายุ 1368 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 131 คน
 ตำบลตะปอน ประชากรผู้สูงอายุ 491 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 47 คน
 ชั้นที่ 5 สุ่มหมู่บ้านในแต่ละตำบลมาตำบลละ 1 หมู่บ้านแล้วนำมาเปรียบเทียบกับผลการคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเป็นดังนี้

ตำบลบางกะจะ สุ่มได้หมู่ที่ 4 บ้านเขาน้อย มีผู้สูงอายุ 108 คน
 ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ สุ่มได้หมู่ที่ 13 บ้านท่าเขา มีผู้สูงอายุ 127 คน
 ตำบลปะตง สุ่มได้หมู่ที่ 6 บ้านเขาแก้ว มีผู้สูงอายุ 134 คน
 ตำบลตะปอน สุ่มได้หมู่ที่ 6 บ้านไร่วรรณ มีผู้สูงอายุ 61 คน
 การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านเก็บทุกหลังคาเรือนที่มีกลุ่มตัวอย่าง จนกระทั่งครบทั้งหมู่บ้านได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สถานที่และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
เมือง	บางกะจะ	หมู่ 4 บ้านเขาน้อย	106
แหลมสิงห์	ปากน้ำฯ	หมู่ 13 บ้านท่าเขา	113
สอยดาว	ปะตง	หมู่ 6 บ้านเขาแก้ว	131
ขลุง	ตะปอน	หมู่ 6 บ้านไร่วรรณ	47
รวม			397

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

2.1 แบบสอบถามปัจจัยด้านประชากร เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ครอบครัวต่อเดือน ความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ และข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำจำนวน 11 ข้อ

2.2 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับมาจากแบบสัมภาษณ์บทบาทครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพของประอรนุช เชื้อถื่อ (2548: 41) เป็นการศึกษานำร่องเกี่ยวกับบทบาทครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 27 ข้อ ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้านร่างกาย จำนวน 11 ข้อ

พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้านจิตใจและอารมณ์ จำนวน 7 ข้อ

พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้านสังคมและเศรษฐกิจ จำนวน 9 ข้อ

ข้อความในแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติบทบาทนั้นเป็นประจำหรือปฏิบัติบทบาทนั้นมาก (5-7 วัน/ สัปดาห์)

เป็นบางครั้ง หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติบทบาทนั้นบางครั้ง หรือปฏิบัติบทบาทนั้นปานกลาง (2-4 วัน/ สัปดาห์)

นานๆ ครั้ง หมายถึง ครอบครัวไม่ปฏิบัติบทบาทนั้นเลยหรือปฏิบัติบทบาทนั้นน้อย (0-1 วัน/ สัปดาห์)

แบบสอบถามพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว มีความหมายของข้อความในด้านบวก จึงกำหนดการให้คะแนนดังนี้ คือ

ครอบครัวที่ปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสม่ำเสมอ ให้คะแนน 3 คะแนน

ครอบครัวที่ปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเป็นบางครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน

ครอบครัวที่ปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพนานๆ ครั้ง ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สามารถแปลผลระดับการปฏิบัติพฤติกรรม โดยรวมและรายด้าน จากค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดค่าช่วงชั้นคะแนนจากการคำนวณความกว้างของชั้น โดยนำคะแนนสูงสุด ลบ คะแนนต่ำสุด แล้วหารด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ $(3-1) / 3 = .66$ จะทำให้ได้ความกว้างของแต่ละชั้นเท่ากับ 0.66 สามารถกำหนดค่าคะแนนในแต่ละชั้นได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00 คะแนน หมายถึง ครอบครัวมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33 คะแนน หมายถึง ครอบครัวมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 คะแนน หมายถึง ครอบครัวมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในระดับต่ำ

2.3 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับมาจากแบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครอบครัวในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ของรวิภา บุราณเศรษฐ (2546) ที่ได้สร้างขึ้นจากแนวคิดแบบจำลองปริทัศน์-โพรซีด (PRECEDE-PROCEED Model) ของกรีน และครูเตอร์ (Green and Kreuter) ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพว่าประกอบด้วย ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยสนับสนุน

2.3.1 แบบสอบถามปัจจัยนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบ่งเป็น

1) ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน 13 ข้อ มี 3 คำตอบให้เลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน โดยข้อที่เฉลย ใช่ได้แก่ ข้อ 2-13 ข้อที่เฉลยไม่ใช่ได้แก่ ข้อ 1 ข้อที่ตอบไม่ทราบให้ 0 คะแนน ดังนั้นคะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน คะแนนสูงสุดคือ 13 คะแนน

การให้ความหมายของระดับความรู้เกี่ยวกับกาส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ใช้คะแนนอิงเกณฑ์ โดยความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ระดับดี หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระดับปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 60 – 79 และความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระดับต่ำ หมายถึง ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยแบ่งระดับความรู้ตามเกณฑ์คะแนน ดังนี้

ความรู้ระดับดี	หมายถึง	คะแนน	11 – 13	คะแนน
ความรู้ระดับปานกลาง	หมายถึง	คะแนน	8 - 10	คะแนน
ความรู้ระดับต่ำ	หมายถึง	คะแนน	0 - 7	คะแนน

2) ทักษะคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ครอบครัวผู้สูงอายุรู้สึกเห็นด้วยและมีความคิดตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ครอบครัวผู้สูงอายุรู้สึกเห็นด้วยและมีความคิดเห็นตรงกับข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ครอบครัวผู้สูงอายุรู้สึกไม่เห็นด้วย และมีความคิดเห็นไม่ตรงกับข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ครอบครัวผู้สูงอายุรู้สึกไม่เห็นด้วยและมี
ความคิดเห็นขัดแย้งกับข้อความนี้ มากที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำถามเชิงบวก ข้อ 1, 2, 4, 5, 8, 9 ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คะแนน

เห็นด้วย 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน

คะแนนคำถามเชิงลบ ข้อ 3, 6, 7 ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน

เห็นด้วย 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คะแนน

การแปลผลคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสามารถ
แปลผลระดับทัศนคติจากค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ทัศนคติระดับดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 3.01-4.00 คะแนน

ทัศนคติระดับปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 2.01 – 3.00 คะแนน

ทัศนคติระดับต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.00 คะแนน

2.3.2 แบบสอบถามปัจจัยเอื้ออำนวยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 การเข้าถึงแหล่งประโยชน์ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแหล่งที่จะช่วยให้
การดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เป็นไปได้สะดวกขึ้นเช่นการมีสถานบริการสาธารณสุข สถานที่
ออกกำลังกาย การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ภายในชุมชน ข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ แบบวัดเป็นแบบมาตร
ประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด (4) หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่ครอบครัวผู้สูงอายุประสบมาก

มาก (3) หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่ครอบครัวผู้สูงอายุประสบมาก

น้อย (2) หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่ครอบครัวผู้สูงอายุประสบน้อย

น้อยที่สุด (1) หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่ครอบครัวผู้สูงอายุประสบน้อย

การแปลผลคะแนนการเข้าถึงแหล่งประโยชน์ สามารถแปลผลระดับการเข้าถึงแหล่งประโยชน์จากค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

การเข้าถึงแหล่งประโยชน์ระดับดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 3.00 – 4.00 คะแนน
การเข้าถึงแหล่งประโยชน์ระดับปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 2.99

คะแนน

การเข้าถึงประโยชน์ระดับต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 คะแนน
ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการส่งเสริมสุขภาพ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ของครอบครัวในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุจำนวน 8 ข้อ แบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

บ่อยที่สุด (4) หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติกิจกรรมนั้น บ่อยมากที่สุดหรือเป็นประจำ

บ่อย (3) หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติกิจกรรมนั้น บ่อย

นานๆ ครั้ง (2) หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติกิจกรรมนั้น น้อย หรือนานๆ ครั้ง
เกือบไม่ได้ปฏิบัติ (1) หมายถึง ครอบครัวปฏิบัติกิจกรรมนั้น น้อยที่สุดหรือ

ไม่ได้ปฏิบัติเลย

การแปลผลคะแนนประสิทธิภาพในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสามารถแปลผลระดับประสิทธิภาพ จากค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ประสิทธิภาพระดับดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 3.01- 4.00 คะแนน

ประสิทธิภาพระดับปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 2.01– 3.00 คะแนน

ประสิทธิภาพระดับต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.00 คะแนน

2.3.3 แบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และกาได้รับการขัดขวางพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ มีจำนวน 7 ข้อ แบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินค่า 4 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ครอบครัวได้รับการปฏิบัติตามข้อความนี้ นมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ครอบครัวได้รับการปฏิบัติตามข้อความนี้ นมาก

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ครอบครัวได้รับการปฏิบัติตามข้อความนี้ นน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ครอบครัวได้รับการปฏิบัติตามข้อความนี้ นน้อยที่สุด

ที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำถามเชิงบวก ข้อ 1-5 และ 7 ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	คะแนน
เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
คะแนนคำถามเชิงลบ ข้อ 6 ดังนี้		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	คะแนน

การแปลผลคะแนนปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ สามารถแปลผลระดับการสนับสนุน จากค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

การสนับสนุนระดับดี	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 3.01 – 4.00	คะแนน
การสนับสนุนระดับปานกลาง	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 2.01 – 3.00	คะแนน
การสนับสนุนระดับต่ำ	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.00	คะแนน

แปลผลการได้รับการจัดขวาง โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

การจัดขวางระดับต่ำ	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 3.01 – 4.00	คะแนน
การจัดขวางระดับปานกลาง	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 2.01 – 3.00	คะแนน
การจัดขวางระดับดี	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.00	คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงของเนื้อหาและความเป็นปรนัยของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมของครอบครัวไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ และด้านประเมินผล 3 ท่าน (ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมสุขภาพ 1 ท่าน ด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ 1 ท่าน ด้านการประเมินผล 1 ท่าน) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาความตรงเชิงโครงสร้าง ตามหลักวิชา ตลอดจนถ้อยคำภาษาที่เหมาะสม หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จัดทำเป็นต้นฉบับนำไปทดลองใช้ กับผู้ดูแลผู้สูงอายุในตำบลบางสระเก้า อำเภอลำลูกกา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 80 คน

2. การคำนวณหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ปัจจัยนี้ ส่วนของความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน

แบบตอบถูกให้ 1 คะแนนตอบผิดให้ 0 คะแนน นำมาหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกรายข้อ เลือกข้อที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.2- 0.8 และค่าอำนาจจำแนก 0.2 ขึ้นไป ซึ่งถือเป็นข้อที่มีความยากง่ายและอำนาจจำแนกใช้ได้ หาค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วย สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson Formula 20) (บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ 2542 :208) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .70

การคำนวณค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปัจจัยนำ ตอนที่ 2 ที่ สันคดีเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปัจจัย เอื้ออำนวย ตอนที่ 1 การเข้าถึงแหล่งประโยชน์ ตอนที่ 2 ประสบการณ์ในการส่งเสริมสุขภาพ และ ปัจจัยสนับสนุน ตอนที่ 1 การได้รับการสนับสนุน ตอนที่ 2 การได้รับการจัดวางลักษณะคำถาม เป็นแบบประเมินค่าเหมือนกัน ได้นำมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่ามากกว่า 0.2 ซึ่งถือเป็น ข้อที่มีอำนาจจำแนกใช้ได้ นำไปหาค่าความเที่ยง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงแบบสอบถามพฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เท่ากับ 0.90 ปัจจัยนำ ตอนที่ 2 ที่ สันคดีเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 ปัจจัย เอื้ออำนวย ตอนที่ 1 การเข้าถึงแหล่งประโยชน์ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 ตอนที่ 2 ประสบการณ์ในการส่งเสริมสุขภาพ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84 และปัจจัยสนับสนุน ตอนที่ 1 การได้รับการสนับสนุน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.68 ตอนที่ 2 การได้รับการจัดวางได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.66

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ที่บ้าน โดยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสาขามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี และสาธารณสุขอำเภอเมือง ขลุง แหลมสิงห์ สอยดาว เพื่อขออนุมัติการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตให้รวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้เชิญผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระดับอำเภอ และตำบลเป้าหมาย เป็นผู้ช่วยวิจัย เข้ารับฟังคำชี้แจง วัตถุประสงค์ของการวิจัย และรายละเอียดการใช้แบบสอบถาม เพื่อทำความเข้าใจแบบสอบถามและมั่นใจว่าสามารถใช้แบบสอบถามได้ถูกต้องเช่นเดียวกับผู้วิจัย ขึ้นตอนในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ได้ทราบ แล้วสอบถามความสมัครใจที่จะเข้าร่วมวิจัยเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัย ได้

อ่านข้อความเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างให้ทราบและเปิดโอกาสให้ซักถาม หากกลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะให้ข้อมูลผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัย จะมอบแบบสอบถามให้

3.2 ผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั้งหมด ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปัจจัยนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปัจจัยเอื้ออำนวยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

3.3 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัย จะอยู่ใกล้ ๆ กับกลุ่มตัวอย่าง หากมีข้อสงสัยในแบบสอบถาม สามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบแบบสอบถามหากพบว่าไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัยจะสัมภาษณ์เพิ่มเติมจนครบถ้วน เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยผู้ช่วยวิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลบางกะจะด้วยตนเอง ในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยใช้เวลา 3 สัปดาห์ ส่วนพื้นที่ที่เหลือให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูล โดยกำหนดเวลาเก็บข้อมูล 1 เดือน เมื่อครบกำหนด เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดได้จำนวน 409 ชุด และหลังจากตรวจสอบมีแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ในสาระสำคัญ จึงได้คัดออก เหลือแบบสอบถามที่ข้อมูลมีความสมบูรณ์ จำนวน 397 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.07 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วจำนวน 397 ชุด มาจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว จัดทำ คู่มือลงรหัส และป้อนข้อมูลลงแผ่นบันทึก เพื่อคำนวณค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านประชากร ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละหรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 พฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของครอบครัว ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยสนับสนุน นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Enter multiple regression analysis) โดยมีปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และ ปัจจัยสนับสนุนเป็นตัวแปรอิสระ และพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เป็นตัวแปรตาม